BOSHLANG‘ICH TA’LIM PEDAGOGLARINI TAYYORLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI

Sheranova Jamila Sobir qizi
Guliston davlat pedagogika instituti stajor-o‘qituvchisi
Email: jamilatashmatova1993@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang‘ich ta’lim pedagoglarini tayyorlash jarayonida raqamli texnologiyalarning ahamiyati, ularning pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirishdagi o‘rni hamda ta’lim sifatini oshirishdagi imkoniyatlari yoritilgan. Tadqiqot davomida tahlil, kuzatish va taqqoslash metodlaridan foydalanildi. Natijalar raqamli texnologiyalar bo‘lajak pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini oshirishda muhim vosita ekanligini ko‘rsatdi.

Kalit so‘zlar: raqamli texnologiyalar, boshlang‘ich ta’lim, pedagog tayyorlash, innovatsion ta’lim, kompetensiya, interfaol metodlar.

Annotation: This article discusses the importance of digital technologies in training primary education teachers, their role in developing pedagogical competencies, and improving the quality of education. Analysis, observation, and comparison methods were used in the study. The results showed that digital technologies are an important tool in enhancing the professional training of future teachers.

Keywords: digital technologies, primary education, teacher training, innovative education, competence, interactive methods.

Аннотация: В статье рассматривается значение цифровых технологий в подготовке педагогов начального образования, их роль в развитии педагогических компетенций и повышении качества образования. В исследовании использовались методы анализа, наблюдения и сравнения. Результаты показали, что цифровые технологии являются важным средством повышения профессиональной подготовки будущих педагогов.

Ключевые слова: цифровые технологии, начальное образование, подготовка педагогов, инновационное образование, компетенция, интерактивные методы.

Bugungi kunda yurtimizda ta’lim tizimini raqamlashtirish jarayoni jadal rivojlanmoqda. Shu asnoda, zamonaviy jamiyatda pedagoglardan nafaqat o‘z fanini mukammal bilish, balki axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalana olish ham talab etiladi. Ayniqsa, boshlang‘ich ta’lim pedagoglarini tayyorlashda raqamli texnologiyalarning o‘rni muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chunki boshlang‘ich ta’lim bosqichi o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishi, mustaqil fikrlashi va dastlabki ko‘nikmalarini shakllantiradigan muhim davr hisoblanadi. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini tayyorlashda elektron ta’lim resurslari, multimedia vositalari, interaktiv platformalar va masofaviy ta’lim tizimlaridan foydalanish ta’lim samaradorligini oshiradi. Xususan, Google Classroom, Moodle, Zoom kabi platformalar yordamida talabalar bilan interaktiv mashg‘ulotlar tashkil etish, elektron topshiriqlar berish va bilimlarni nazorat qilish imkoniyati kengaymoqda. Bu esa pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot davomida kuzatish, tahlil va taqqoslash metodlaridan foydalanildi. O‘rganishlar natijasida raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan dars mashg‘ulotlari talabalarning faolligini oshirishi, mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirishi va ijodiy fikrlashiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishi aniqlandi. Shuningdek, multimedia vositalaridan foydalanish murakkab mavzularni sodda va tushunarli tarzda yetkazish imkonini beradi. Raqamli texnologiyalar pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini oshirish bilan birga, ularning innovatsion faoliyatini ham rivojlantiradi. Elektron darsliklar, videodarslar, virtual laboratoriyalar va interaktiv testlar orqali ta’lim jarayonini samarali tashkil etish mumkin. Shu bilan birga, bo‘lajak pedagoglarda media savodxonlik, axborotni tahlil qilish va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash kompetensiyalari shakllanadi.

Bugungi kunda oliy ta’lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish orqali ta’lim sifatini oshirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Ayniqsa, masofaviy ta’lim shakllarining rivojlanishi pedagoglarni tayyorlash tizimida yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Talabalar istalgan joydan turib elektron resurslardan foydalanish, onlayn seminar va vebinarlarda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda.

Raqamli texnologiyalar ta’lim tizimining ajralmas qismiga aylanib borayotgan bugungi davrda boshlang‘ich ta’lim pedagoglarini zamonaviy talablar asosida tayyorlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida ta’lim jarayoniga innovatsion yondashuvlar kirib kelmoqda. Bu esa bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini yangi bosqichga olib chiqishni talab etadi. Zamonaviy pedagog o‘z faoliyatida nafaqat an’anaviy metodlardan, balki elektron resurslar, multimedia vositalari, onlayn platformalar va interaktiv dasturlardan ham samarali foydalana olishi zarur.

Boshlang‘ich ta’limda raqamli texnologiyalardan foydalanish o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini oshirish bilan birga, pedagoglarning metodik imkoniyatlarini ham kengaytiradi. Ayniqsa, elektron taqdimotlar, videodarslar, animatsion materiallar va virtual mashg‘ulotlar orqali mavzularni tushuntirish osonlashadi. Bu esa bo‘lajak pedagoglarni dars jarayonini qiziqarli, samarali va interaktiv tashkil etishga tayyorlaydi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, pedagoglarni tayyorlash jarayonida raqamli texnologiyalarni qo‘llash talabalar mustaqilligini oshiradi hamda ularning ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Masalan, elektron ta’lim platformalari orqali topshiriqlar bajarish, test sinovlarida qatnashish va mustaqil ta’lim olish imkoniyati talabalarni faol bo‘lishga undaydi. Shu bilan birga, internet resurslaridan foydalanish ilmiy izlanish olib borish ko‘nikmalarini ham shakllantiradi.

Bugungi kunda pedagogika oliy ta’lim muassasalarida Google Classroom, Moodle, Zoom, Microsoft Teams kabi platformalardan keng foydalanilmoqda. Ushbu platformalar orqali onlayn darslar tashkil etish, elektron materiallar almashish, talabalar bilimini nazorat qilish va masofadan turib ta’lim berish imkoniyati yaratilmoqda. Natijada ta’lim jarayonining uzluksizligi va samaradorligi ta’minlanmoqda. Raqamli texnologiyalar bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarida media savodxonlik, axborotni tahlil qilish, zamonaviy dasturlar bilan ishlash va innovatsion yondashuvlarni qo‘llash kompetensiyalarini rivojlantiradi. Ayniqsa, interaktiv metodlar asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar talabalarning muloqot qilish, jamoada ishlash va muammoli vaziyatlarga yechim topish qobiliyatlarini shakllantiradi.

Shuningdek, masofaviy ta’lim tizimining rivojlanishi pedagoglarni tayyorlashda yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Talabalar istalgan hududdan turib elektron resurslardan foydalanishi, onlayn seminar va treninglarda qatnashishi mumkin. Bu esa vaqt va masofa bilan bog‘liq muammolarni kamaytiradi hamda ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Tahlillar natijasida aniqlanishicha, raqamli texnologiyalarni ta’lim jarayoniga samarali integratsiya qilish pedagoglarning kasbiy

tayyorgarligini sezilarli darajada oshiradi. Shu bilan birga, ta’lim sifati yaxshilanadi, darslarning samaradorligi ortadi va o‘quv jarayonida innovatsion muhit shakllanadi. Biroq ayrim hollarda texnik vositalarning yetishmasligi, internet tezligining pastligi yoki pedagoglarning raqamli ko‘nikmalari yetarli emasligi kabi muammolar ham uchrab turadi. Shu sababli pedagoglarni zamonaviy texnologiyalar asosida muntazam qayta tayyorlash va malakasini oshirish muhim ahamiyatga ega.

Umuman olganda, boshlang‘ich ta’lim pedagoglarini tayyorlashda raqamli texnologiyalardan foydalanish bugungi ta’lim tizimining asosiy talablaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalar pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi, ta’lim jarayonini takomillashtiradi va bo‘lajak o‘qituvchilarning innovatsion faoliyatini qo‘llab-quvvatlaydi. Shu bois pedagogik ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va ulardan samarali foydalanish bo‘yicha tizimli ishlarni kuchaytirish zarur hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich ta’lim pedagoglarini tayyorlashda raqamli texnologiyalar muhim vosita hisoblanadi. Ular pedagoglarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi, ta’lim samaradorligini oshiradi va innovatsion yondashuvlarni shakllantiradi. Shu sababli pedagogik ta’lim tizimida zamonaviy raqamli vositalardan foydalanishni yanada takomillashtirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
2. Muslimov N.A. Pedagogik kompetentlik va kasbiy ta’lim. – Toshkent: Fan, 2019.
3. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent, 2017.
4. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2021.
5. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2018.
6. UNESCO. Digital Technologies in Education. – Paris, 2021.
7. Bates A.W. Teaching in a Digital Age. – Vancouver, 2020.